

שפיר דמי להנות משמן תרומה טמאה.

והוינן בה: מאי טעמא שרי?

אמר רב: כשם שמצוה לשרוף הקדשים שננטמו שנאמר [ויקרא ז יז] "באש ישרף", כך מצוה לשרוף את התרומה שננטמאת, דדמיא לקודש. ועוד טעם, משום שלא יבואו לידי תקלה, שמא יאכלוהו⁽⁵²⁾.

ואמרה תורה: בשעת ביעורה — תיהני ממנה. ומינה, דשרי להנות מתרומה טמאה.

והוינן בה: היכן אמרה תורה שיהנה מהתרומה טמאה בשעת שריפה?

ומבארין: מדרב נחמן. דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח, אמר קרא: "ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי". "תרומותי" משמעו — בשתי תרומות הכתוב מדבר, אחת תרומה טהורה, ואחת תרומה טמאה.

ואמר רחמנא: "לך" — שלך תהא, שרשאי אתה להסיקה תחת תבשילך.

ואיבעית אימא, מפסוק אחר למדנו שתרומה טמאה מותרת בהנאה.

דאי לאו דמיעטיה קרא הוה אתיא בקל וחומר להתירה. כדאמרינן לקמן [קלב ב]: ומה מצות מילה, שהיא דוחה את איסור קציצת בהרת [בין כשהמילה בזמנה, ובין שהיא לא בזמנה], שמצוה למול אפילו אם יש בהרת במקום המילה, למרות שאיסור קציצת בהרת חמור כל כך שעבודה בבית המקדש נדחית מפני איסור זה [שכאשר הכהנים טמאים בצרעת העבודה נדחית]. שבת, שנדחית מפני עבודה, כל שכן שתדחה בפני מילה אף כשהיא שלא בזמנה.

להכי קאתי קרא "לברו" ללמדנו שאין מילה שלא בזמנה דוחה את השבת.

רב אשי אמר: מקרא אחרנא דרשינן. כה-א דכתיב: "ביום הראשון שבתוך", דמשמעו עשה, שציוונו לשבות מעשיית מלאכה. והוה ליה איסור מלאכה ביום טוב עשה [דשבתוך] ולא תעשה, דכתיב: "לא תעשה כל מלאכה". ואין עשה של מצות שריפת קדשים [דכתיב באש תשרופן] דוחה את לא תעשה ועשה של איסור מלאכה ביום טוב.

ומדייקין: מהא דאסרינן להדליק בשמן שריפה ביום טוב, משמע, הא בחול —

וברגל). וא"כ ברור שמילה שלא בזמנה אינה דוחה יו"ט?

ותירין שמכיון שכבר מצינו היתר לדחות יו"ט כדי לקיים מצות מילה בזמנה, היינו סוברים שגם שלא בזמנה היא דוחה יו"ט, ולכן צריך דרשא שאין זה דוחה יו"ט.

52. רש"י מבאר שדין שריפה הוא משום חשש של תקלה.

והתוספות הקשו עליו שהרי במסכת תמורה

מבואר שתרומה טמאה היא מן הדברים הנשרפים, ונאמר שם במפורש שכל הנשרפין אינם נקברים, ואילו לפי טעמו של רש"י משמע שאין דין דוקא בשריפה אלא אפילו בכל אופן אחר של כילוי וביעור אפשר?

והבית הלוי מבאר את שיטת רש"י שאכן אין לקבור תרומה כיון שגם בקבורה שייך תקלה שמא ימצאו אותה אחרי קבורתה, אבל בשאר אופני הכילוי והביעור אין חשש של תקלה ולכן אין דין דווקא בשריפה (כשיטת התוספות) אבל אסור בקבורה.

נותר, קרבן שלא נאכל במשך הזמן שקבעה התורה לאכילתו.

וקרוי קרבן.

ויש בו מעילה, בקדשי קדשים מועלים בהם קודם זריקת דמים, ובקדשים קלים מועלים באמורים שלהם לאחר זריקת הדם על המזבח.

והאוכלו בטומאת הגוף חייב כרת. [ובתרומה הוא חייב במיתה בידי שמים שהיא קלה מכרת].

ואסור לאונן לאוכלו, דגמרינן קל וחומר ממעשר הקל שאסור לאוכלו כשהוא אונן.

אבל תרומה נאסרת רק לזרים ולא לאונן.

והואיל וקודש חמור כל כך, מסתבר שאף אסור להנות ממנו בטומאה.

ופרכינן: אדרבה! תרומה, לא ממעטינא מחומרא זו, אלא תרומה טמאה אסורה בהנאה, שכן יש בה כמה חומרות שסימנן מחפ"ז.

זר האוכלה מחויב מיתה בידי שמים.

וכמו כן זר האוכלה חייב בתשלומי חומש.

ואין לה פדיון, שאין תרומה יוצאת לחולין כה-ב על ידי פדיון, מה שאין כן הקדש שיש לו פדיון, בנפל בו מום קודם שחיטה.

ואסורה לזרים לעולם, מה שאין כן הקדש שיש מהם שמותרים לאכילת בעלים כגון: מעשר בהמה, תודה, ושלמים.

מדרכי אבהו. דאמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן: כתיב בפרשת וידוי מעשר שני "ולא ביערתי ממנו בטמא". בין כשהמעשר נטמא ובין כשהאדם טמא.

והכי דרשינן: "ממנו" — מעשר שני שנטמא, אי אתה מבעיר. אבל אתה מבעיר שמן של קדש שננטמא. שמוותר להנות משמן תרומה טמאה.

ומקשינן: ואימא הכי נדרוש: "ממנו" אי אתה מבעיר, אבל אתה מבעיר שמן של קדש שננטמא, ונדרוש דקדש שננטמא שרי להנות ממנו בשעת שריפתו.

ותמהינן: וכי לאו קל וחומר הוא?

ומה מעשר, הקל, אמרה תורה "לא ביערתי ממנו בטמא", שאסור בהנאה כשהוא טמא. קדש שהוא חמור — לא כל שכן?!

ומקשינן: אי הכי, דדרשת קל וחומר, תרומה טמאה — נמי לימא קל וחומר ממעשר הוא שיהיה אסור להנות ממנה?!

ומתריצינן: בתרומה לא אמרינן קל וחומר, כי הא כתיב "ממנו".

ופרכינן: ומה ראית לדרוש מ"ממנו" להיתר השתמשות בתרומה טמאה, ולאסור השתמשות בקודש טמא?

ומבארינן: מסתברא, קודש לא ממעטינא מאיסור זה — שכן קודש יש בו הרבה חומרות. וסימן שלהם: פנ"ק עכ"ם [מה שאין כן בתרומה]. ואלו הם:

פיגול, חשב בזמן שחיטת הקרבן ששוחטו על מנת שיאכל מבשרו לאחר זמנו, הרי הוא פיגול, והאוכלו חייב כרת.